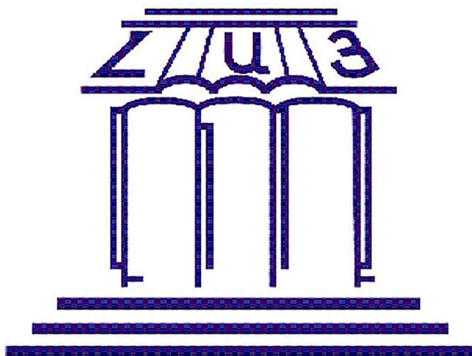

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

17/63

107.

Պոլիտարներ բոլոր յերկրների, միացնե
լուսնը միտ թյունն և--միտ թյունը ույժ

Գյուղատնտեսական սերլա

Պետական ապահովագրությունը՝
Երազեւացիա յէ: Վոր իրազարծում և փոխա-
դարձ ոգնությունը.
Բանկ և, վոր ոգնություն և գալիս կարիքի
ժամանակ.
Բանակ և, վոր կռիւմ և ընություն և ուրիշ
փորձանքների դեմ:

ԻՆՁ Ե ՊԵՏԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կազմ. Ե. Վ. Փ.
Խմբ. Ս. Գաւամյան

368.5
Ի. 61

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅՊԵՏԱՊԻ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ N 1

8841

368-5
h-51 4

368.03

Պրեկատարներ բոլոր յերկրներն, միացեալ
Ապահովագրութիւնը միութիւնն և—միութիւնը՝ ուլիժ

Գլուղասնահական սեփա

Պետական ապահովագրութիւնը՝
Կոոպերացիա չի, վոր իրագործում և փոխա-
դարձ ոգնութիւնը.
Բանկ և, վոր ոգնութիւնն և գալիս կարեքի
ժամանակ.
Բանակ և, վոր կուլում և բնութիւնն և ուրիշ
փորձանքներն դեմ:

ԻՆՉ Ե ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կազմ. Ե. Վ.—Փ.

Խմբ. Ա. Գարամյան

2001

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅՊԵՏԱՊԻ

1924

ՅԵՐԵՎԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆ 1

1909

38765

2010

31653-ԱԷ

14710-58

Պետական ապահովագրությունը հայա-
տանում շատ նոր գործ եւ նա իր պատմությու-
նը հունի։ Հայպետապը վորոշել ե հրատարակել
եթանագին փոքրիկ գրքուկներ, ժողովրդական
պարզ լեզվով, վոր ամենքը լավ հասկանան թե
ինչ բան ե ապահովագրությունը ե ինչ ոգու-
ներ ե տալիս աշխատավոր գյուղացուն։

Շուտով կըտպագրվի Հայպետապի մեկ ու
կես տարվա մանրամասն գործունեյության գե-
կուցումը ե հաշիվը։

Հայպետապ

Ը. Օ. Տ. Մ.

ԻՆՁ ԲԱՆ Ե ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ*)

ՈԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԴԺԲԱԽՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԺԱՄԱՆԱԿ

Աշխատավոր գյուղացին սեվ որվա համար
հետ զցած փող չի ունենալ: Նա ախպրի մի-
ջոցներ չունի, վոր կարողանա ամեն դժբախտու-
թյունից ինքն իրեն ապահովել:

Գյուղացիների մեծ մասը թույլ տնտեսու-
թյուն ունի, այսինքն՝ հազիվ կարողանում է
ծայրը-ծայրին հասցնել:

Իսկ ամեն տեսակի փորձանքներ նրա զըլ-
խից անսպասելի են:

Մեր գյուղացու մեծ թշնամին կարկուտն
է: Շատ անգամ դրա մասին մոռանում են, վո-
րովհետեւ մի տեղ շատ է լինում, մի տեղ քիչ:
Բայց վորքան եւ քիչ լինեն կարկտի դեպքերը,
նրա տված ֆրասները մեկտեղ հաշված միշտ եւ
խոշոր են լինում: Ահազին տարածությունների
վրա կարկուտը փշացնում է բույսերը:

Ժամանակ է լինում, վոր նա ամբողջ ցա-
լախովսկու «Строховик» գրքույկից:

*) Սույն գրքույկը կադմեիս ոգտվել ենք Մա-
լախովսկու «Строховик» գրքույկից:

քսըն և փոշնչացնում և դյուղացուն առանց սերմացուի թողնում:

Հենց որինակի համար վերցնենք Խորհրդային Հայաստանը:

Մեզ մոտ կարկուտը ամեն տարի իրար վրա 9-10,000 դեսյատին ցանքս և խփում:

Իսկ այս տարի նա մեզ չտեսնված վնաս տվեց:

Եջմիածնի գավառում 30 գյուղի ցանքսերից խփել և 4560 դեսյատին, փորից 3000-ը հացահատիկ և, 1150-ը ալգիններ, 270 բամբակ և 140 զանազան ուրիշ ցանքսեր:

Ստեփանավանի (նախկ. Զալալ ողլի) շրջանում խփել և 22 գյուղի 2520 դեսյատինը — 2170 դ. ցորեն — դարի, 6 դ. բամբակ և 344 դ. ուրիշ բույսեր:

Նոր-բայազետի գավառում խփել և 26 գյուղի 1950 դեսյատին հացաբույսերը:

Վարաֆիլիսեյը Երջանում 20 գյուղի 1350 դեսյատինը — 1150 դ. հացահատիկ, 50 դ. ալգի և 155 դ. այլ բույսեր:

Դիլիջանի գավառում 27 գյուղի 1180 դեսյատինը — 1020 ը հացահատիկ, 37-ը ալգի և 123 դ. զանազան այլ բույսեր:

Լեհիմականի գավառում 26 գյուղի 940 դես., փորից 860 հացահատիկ և 80 դ. այլ բույսեր:

Յերեվանի գավառի 27 գյուղի 810 դեսյատին հացահատիկը:

Զանգեզուրի գավառի 28 գյուղերի 750 դեսյատինը — փորից 690 դես. հաց, 50 դես. ալգի և 10 ուրիշ բույսեր:

Դարալագյազի գավառում 9 գյուղի 240 դեսյատին ցանքսը — փորից 220 դ. հացաբույս, 16 դ. ալգի և 4 դ. բամբակ:

Ընդամենը հայաստանի 9 շրջանների 215 գյուղերի մոտ 11.870 դես. հացահատիկի ցանքսն և կարկուտի տակ ընկել, 1290 դես. ալգիները (խաղողի և պտղատու ծառերի), 280 դես. բամբակը և մոտ 840 դես. ուրիշ բույսերի ցանքսերը (լոբի, կանեփ, վարսակ և այլն):

Ուրեմն այս տարի կարկուտը խփել և 14,280 դես. ցանքսեր:

Իրար վրա հաշվելով հայաստանը այս տարի կորցրել և

260,000 փ. ցորեն, փոր կարժե 442.000 ռ.

55.000 փ. խաղող և միրգ « 73.000 »

5.000 փ. բամբակ « « 25.000 »

ընդամենը 540,000 »

Պետապը ապահովագրել և ընդամենը 290.000 դեսյատին, փորից 10.000 խաղողի և պտղատու ալգիներն են:

Հայաստանի ժողովրդի հողից ստացած տա- րեկան ամբողջ արդյունքը, բերքը, կարժենա՝	
Ցանքսերից	13.500.000 ռ.
Այգիներից	3.000.000 ռ.
Բամբակից	3.500.000 ռ.

Ընդամենը 20.000.000 ռ.

Սրանից մենակ կարկուտը խփել տարել է
540.000 ռ., վոր հավասար է 320.000 փ. հացի:

Յեթե հաշվենք, վոր մի մարդ տարեկան
ուտում է 10 փութ հաց, կընշանակի միայն
կարկուտի յերեսից մենք այս տարի 32.000 մար-
դու հացն են կորցրել:

Բն անասունների կոտորածը՝ Մինչև պա-
տերազմը զանազան հիվանդություններից, գայ-
լերից, և ուրիշ գժբախտություններից մահն մեկ
100 գլուխ տավարից 3-ը փչանում էր:

Պատերազմից հետո հիվանդությունները
(մանավանդ չուժման) շատացան, կերը բիշ լինե-
լու պատճառով նրանք նվազեցին, ժողովրդի
ձեռքին զենք չլինելուց գայլերը շատացան և
կոտորվող անասունների թիվն էլ ավելի մեծա-
ցավ:

Իսկ անասունը գյուղացու տան-անտեսու-
թյան սյունն է. առանց նրան գյուղացին չի
կարող յուր գնալ:

Յե՛վ դեռ ինչքան ուրիշ փորձանքներ ել
կան, վոր քանդում են գյուղացու կարողությու-
նը և խլում են նրա աշխատանքի արդյունքը:
Ի՞նչպես պետք է կովել, պաշտպանվել այդ
պատուհանների, աղետների դեմ:

Պե՛տք է ապահովագրել—ցանֆներ՝ կարկից,
անասուններ՝ կոտորվելուց, տուն՝ կրակից:

Դրանով գյուղացին կբերկվի կործանվելուց:
Պետական ապահովագրությամբ նա կարող է
առանց վախենալու, փստահ նայել վաղվա որ-
վան, և համարձակ կերպով իր անտեսությունը
շինել ու զարգացնել:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՓՈՒԱԴԱՐՁ ՈԳՆՈՒԹՅՈՒՆ Ե

Շատերը, նույնիսկ ավելի ուտում առած
ու հասկացող մարդիկ, չգիտես ինչո՞ւ, կարծում
են, թե ապահովագրությունը տուրք է:

Այսպես սխալ մտածելով՝ նրանք հեռու յեն
ֆլում ապահովագրությունից և գրանով ել
իրենք-իրենց վնասում:

Միութենական կենտրոնական Գործադիր
Կոմիտեյի նախագահ—ինչպես նրան ասում են
«ստարոստան» — ընկ. Կալինինը ասել է.—

«Գյուղական ապահովագրությունը պար-

տաղիր, ստիպողական դարձնելը նրան տուրքի կերպարանք է տալիս: Բայց, ինկապես, տաւրքի և ապահովագրութեան վճարի մեջ շատ խոշոր տարբերութիւն կա:

Այդ տարբերութիւնն այն է, վոր հավաքված տուրքերի փողը պետութիւնը ծախսում է ընդհանուր—պետական գործերի վրա. որինակ, խոշոր կամուրջներ է շինում, քանդված յերկաթուղիներն է նորոգում, դպրոցներ, հիվանդանոցներ է պահում և այլն:

Դրանց ոգուտը գյուղացին տեղն ու տեղը չի տեսնում:

Իսկ ապահովագրութիւնից հավաքած փողերը ելի հետ է տալիս գյուղացուն՝ դժբախտութիւնից նրան մի վնաս պատահելիս: Ուրեմն զրա ոգուտը գյուղացին (ապահովագրողը) իր աչքով տեսնում է և իր ձեռքերով շոշափում:

Կուլակները, հարուստները, բանվորագյուղացիական պետութեան թշնամիները մարդկանց մտքերը պղտորելու համար լուրեր են տարածում, թէ ապահովագրութիւնը գյուղացու տան, ցանքսի և անասունի վրա զրկված նոր հարկ է:

Նրանց համար իսկի տուրեկան չէ, վոր պետութիւնը իր ձեռքն է առել դժբախտութեան մամանակ վնասված գյուղացուն ոգնելու գործը:

Նրանք շատ կուղկնային, վոր պետական

ապահովագրութիւնը շուրն ընկնի, վորպեսզի կտրկալից, անասունի չուսալից և ուրիշ պատահարներից վնասվող քյասիք գյուղացին ճարը կտրած իրենց դուռը գնա, վիզը ծռի, արտ ու տփը իրենց մոտ գրավ դնի և ինքն ել վերջը վերջը մշակութեան մանի, բատրակ դառնա:

Ամեն մի խելքը գլխին գյուղացի պետք է լավ հասկանա և իր հարեփանին ել հասկացնի այդ տեսակի բամբասանքների նպատակը և չթողնի, վոր իրեն հիմարի տեղ դնեն:

Պետք է ամենքը իմանան և միտները պահեն, վոր բանվոր-գյուղացիական պետութիւնը ապահովագրութեան միջոցով գյուղացու փոխադարձ ոգնութեան գործն է գլուխ բերում:

Ինչ վոր գյուղացին վճարում է իր մալ-մուլքը ապահովագրելու համար, պետութիւնը նորից հետ է տալիս՝ գյուղին վորէ և վորձանքից հասած վնասը ծածկելով:

ԻՆՉՊԵՍ ԵՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՎԱԾ ԱՊԱՀՈ-
ՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԵԾ ՀԵՂԱՓՈՈՒՈՒ-
ԹՅՈՒՆԻՑ ԱՌԱՋ:

Առաջ վոչ քե ոգնութիւն եր, այլ ճանի աղբյուր:

Վաղուց մարդիկ հասկացել են, վոր ապահովագրութեան միջոցով պետք է իրենք- իրենց ոգնեն:

Հանգանակութիւնն ել ոգնելու մեկ ձևն է և նա կար սրանից հազար տարիներ առաջ:

Յեթե մեկի ցանքսը բերք չտար, անասունը սատկեր կամ տունը վառվեր, ուրիշները իրար մեջ փող եյին հավաքում և նրան ոգնում:

Բայց վերջը մարդիկ տեսան, վոր հանգանակութիւնը շատ քիչ ոգուտ է տալիս: Նախ վոր հանգանակութիւնը շուտ զուլս չի գա. բացի այդ՝ յեթե հանկարծ մի ամբողջ գյուղի ցանքսերը փչանան, կամ վողջ գեղը վառվի, հանգանակութեամբ ցավին դարձան անել չի կարելի:

Սրա համար ել սկսեցին, առանց սպասելու փորձանքի, գծախտութեան, առաջուց միջոցներ հավաքել, վոր պատրաստի դրամագլուխ լինի՝ շուտ ոգնութիւն հասցնելու համար:

Այսինքն՝ մարդիկ սկսեցին կազմակերպել ապահովագրութեան գործը: Առաջ եկան զանա-

զան ապահովագրական ընկերութիւններ, վորոնք եդ գործով եյին պարապում:

Յարական Ռուսաստանում, մինչև հեղափոխութիւնը, ապահովագրութիւն կատարում եյին զեմսովոները, քաղաքային ինքնավարութիւնները և փողատերերի կազմած փայովլ՝ մասնավոր ընկերութիւններ:

Այն ժամանակ իշխանութիւնը կալվածատերերի և կապիտալիստների ձեռքին եր: Ապահովագրութեան գործն ել նրանք եյին զավթել և իրենց համար վաստակի մի նոր միջոց դարձրել:

Պետական մեկ ամբողջ ապահովագրութիւն, ինչպես հիմա լե, չկար: Յորի միևնառնների հոգսը չեր աշխատավոր ժողովրդը: Նրանք իրենց խաղեյիներ (հարուստ—գորբաների) կամքն եյին կատարում միայն. իսկ այդ խաղեյիները ամեն մի գործի մեջ ամենից առաջ իրենց ոգուտն եյին փնտրում, վոր հարստութիւնն ավելացնեն և իրենց ձեռները տաքացնեն: Ժողովրդի ցավերի ու կարիքների հետ նրանք հաշիվ չունեյին:

Դրա համար ել նրանք աշխատում եյին ապահովագրութիւնից ինչքան կարող են մեծ վաստակ (շահ) ստանալ: Մի քանի փողատերեր դրամագլուխ եյին մեջտեղ դնում, փայովլ

(բաժնետիրական) ընկերութիւն կազմում ու գործի անցնում:

Առաջին անգամ այդպիսի ընկերութիւն չեղել է սրանից մոտ 100 տարի առաջ: Մինչև վերջին պատերազմը դրանց թիվը բավական շատացել էր: Նրանք ամեն տարի 200 միլիոնից ավելի փող ելին հավաքում ապահովագրութեան անունով, բայց ինչ ելին անում այդ փողերը:

Դրանք գլխավորապես ապահովագրում ելին հարուստների տները, նույնիսկ տան սարք ու կարգը, խանութների և պահեստների ապրանքները, մինչև անգամ ապակիները, իրենց՝ հարուստների կյանքը և այլն:

Իսկ աշխատավոր գյուղացու, ռանչպարի ցանքան ու անասունը չեյին ապահովագրում:

Ինչո՞ւ:

Վորովհետև խեղճ գյուղացու ունեցածը ապահովագրելու համար նրանք պիտի այնքան փող վերցնեյին, վոր գյուղացու ուժը պատեր տալ:

Իսկ տա նրանց հաշվին չէր գալիս: Յերկրորդ, նրանք, այդ ընկերութիւնները, շատ մարդկանց հետ պիտի գործ ունենային, այսինքն ավելի շատ գլխացավանք պիտի քաշեյին:

Յերրորդ՝ վորքան ապահովագրողները շատ լինեյին, այնքան էլ վնասները կարող եյին շատ լինել և ընկերութեան փողերը կուլ տալ:

Զորորդ՝ հենց այն, վոր ռանչպարի քաւթութիւնը հարստին ձեռնտու չէ. ուրեմն նրանք շահ չունեյին, վոր իրենց ձեռքով աղքատ գյուղացուն ոգնութիւն հասցնեյին:

Մյուս կողմից՝ են փողը, վոր նրանք պիտի ստանային, յենթադրենք, 1000 աղքատ գյուղացուց, կարող ելին հանգիստ ստանալ 10 հարուստից, կալվածատերից:

Ել ինչ հաշիվ կար «անցավ գլուխը ավետարանի տակ գնել» և 10-ի տեղ 1000 հոգու գարդը քաշել:

Շատ քիչ ընկերութիւններ ցանքսերը կար կտից ապահովագրում եյին, բայց դա յել այնտեղ, վորտեղ կարկուտ շատ քիչ էր լինում (Ռուսաստանում) և այն էլ միայն կալվածատերերինը: Վճարները այնքան մեծ եյին, վոր հասարակ մահկանացու գյուղացին մոտ գնալ չէր կարող:

Նախկին Ռուսաստանում, գյուղերում, ապահովագրութիւն անելը հանձնված էր գեմատիոներին. բայց դրանք էլ, կազմված լինելով մեծ մասամբ հարուստներից և կուլակներից, ավելի շատ սրանց շահերն եյին պաշտպանում և ժողովրդի համար ոգտակար գործ անել չկարողացան:

Զեմատվոների մեջ ամբողջ ժողովուրդը ձայն

չունենր, այստեղ միայն «ընտրյալներն» եյին բազմած:

Այսպիսով տեսնում ենք, վոր նախկին Յարական Ռուսաստանում աշխատավոր գյուղացին, իսկական ժողովուրդը ապահովագրությունից վոչ մի ոգուտ չեր կարող սպասել:

ԻՆՉՊԵՍ Ե ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱՄՈ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

Այժմ մասնավոր բաժնետիրական (փայտվի) ապահովագրական ընկերություններ չկան:

Ապահովագրության ամբողջ գործը պետությունը իր ձեռքն է վերցրել: Մենակ նա յե կատարում ամեն տեսակի ապահովագրություն, գյուղացու ցանքսերը, անասունները, կոտակերատիվների խանութներն ու ապրանքները, յերկաթոգու և շողենավերի բեռները, մարդկանց կյանքը, տները և այլն:

Հիմա ապահովագրությունը իսկապես վոր ժողովրդին ոգնելու գործին է ծառայում և վոչ թե առաջիկա նման շահ ու վաստակի հետեվից ընկնում:

Հիմակվա ապահովագրությունը մի դանձա-նակ է, վորտեղ ամեն մեկը կոպեկներ է զցում,

փորձանքի, զժբաղադրության ժամանակ զնաավո-ղին ըուրիներ առու համար:

Խորհրդային իշխանությունը բանվորագյու-ղացիական Պետությունը կազմելիս՝ առանց կապիտալիստի (գրամատեր) և կալվածատերի (խոշոր հողատեր) յուլա զնաց:

Այդպես ևլ նա արավ ապահովագրության ժամանակ:

1921 թվին Ռուսաստանի Տվեր նահանգի Մեայեգոնի գավառի գյուղացիները դիմել եյին Լենինին և խնդրել եյին, վոր ապահովա-գրություն կազմակերպեն:

Ընկ. Լենինը իսկույն պետք յեղած կար-գիւղությունն արեց և 1921 թ. հոկտ. 6-ին հրատարակվեց Պետական Ապահովագրության գեկրետը:

Այդ գեկրետով Ապահովագրության ամբողջ գործը հանձնված է հատուկ մի հիմնարկության՝ Պետական Ապահովագրության Գլխավոր Վարչության, վորը կը ճատված ձևով կոչում ենք ՊԵՏԱՍ:

Գլխավոր Պետապը Մոսկվայումն է: Ամեն մի հանրապետություն և նահանգ ունի իր Պե-տապի գրասենյակը, վարչությունը:

Անդրկովկասի խորհրդ. հանրապետություն-ն էլն ամեն մեկը իր Պետապն ունենալուց բացի,

կա նաև Պետապի Անդրկովկասյան Վարչությունը, վերը Թիֆլիսումն է գտնվում:

Գլխավոր Պետապը $2\frac{1}{2}$ տարվա մեջ արգենթավան մեծ գործ է կատարել: Հիմա Ռուսաստանի բոլոր նահանգներում մտցրած է շենքերի պարտադիր ապահովագրությունը կրակից:

Իրակը-հրդեհը Ռուսաստանի գյուղերի համար մեծ չարիք է. նրան «կարմիր աքլոր» են ասո մ: Նրանից ուսս գյուղացին այնպես է վախենում, ինչպես մեր գյուղացին կարկառից ու չորությունից:

Առաջ անասունների ապահովագրություն համարյա չկար. այժմ կա 48 նահանգներում, իսկ 4 նահանգում կա նաև ձիերի պարտադիր ապահովագրություն:

Ցանքների ապահովագրություն կարկառից մտցրած է 55 նահանգում:

Հայտատուներում Պետական ապահովագրության (Հացպետապի) դործը կազմակերպված է 1523 թ. հունիսից:

Այնից առաջ կատարված է Յերեվան, Լենինական, Վաղաշապատ, Դարաքիլիսա քաղաքներում և Վարանցովկայում տների և կոմտնտեսության խանութի շենքերի պարտադիր ապահովագրությունը կրակից:

Հայտատանի Ժողկոմխորհի և Կենտգործկո-

մի այս տարվա մարտի 28-ի դեկրետով կազմակերպվեց նաև բուսական մշակույթների (այսինքն ամեն տեսակ ցանքների, այգիների և պարտեզների) պարտադիր ապահովագրություն կարկառից:

Ապահովագրությունները կատարվում են նույնպես կամավոր կերպով, որինակ՝ ցանքները կարկառից, անասունները սատկելուց և փշանալուց, մարդու կյանքը դժբախտություններից և մեռնելուց, շենքերը՝ կրակից, ապրանքներն ու բեռները՝ վառվելուց, զոդանալուց կամ կորչելուց և այլն:

Հավանական է, վոր շուտով կլինի անասունների պարտադիր ապահովագրություն:

Հայպետապը ամեն մի գավառում և խոշոր գավառամասերում իր գավառական և շրջանային գործակալներն ունի: Այժմ զրանց թիվը հասնում է 14-ի:

Գործակալը մեծ պարտականություններ ունի: Նա պետք է ճանաչի ապահովագրողներին, ուրեմն միշտ պետք է շրջի գյուղերը:

Պետք է ապահովագրական թերթիկները կազմի, վորոնց մեջ ցույց է տրվելու թե ի՞նչ քանով են գնահատված անասունը, ցանքը և այլն:

Այդ թերթիկներից նա պետք է կազմի

տեսությունների ցուցակները և ամենքին տեղեկացնի, թե ով և ինչքան պիտի վճարի:

Իժմախտության, պատահարի ժամանակ պետք է գնա փնտնները տեսնի և չափի, արձանագրություններ կազմի և վնասները տա: Նա պարտավոր է ամենքին ասել բացատրել ապահովագրության նպատակները, կանոնները, որենքները:

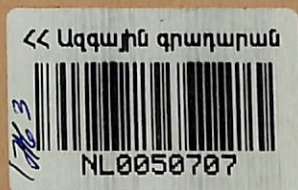
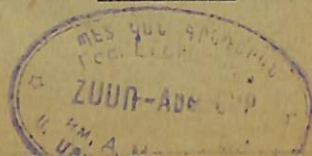
Շրջանային կամ գավառական գործակալի օխալ կամ անիրավացի գործերի համար պետք է հայտնել Հայսպետապին:

Հայսպետապի գրասենյակը ղեկավարում է ապահովագրության ամբողջ գործը Հայաստանում և հետեւում է գործակալների աշխատանքներին:

Այսպիսի խոշոր և միատնտակ ապահովագրություն ամբողջ աշխարհում վոչ մի տեղ չկա:

Ուրիշ յերկներում դեռ վոչ մի կառավարություն իր գյուղական ժողովրդի ունեցվածքը ամեն կողմից ապահովելու գործը զլուխ չի բերել:

Թե ապահովագրության ինչ տեսակներ գոյություն ունի ներկայիս կը պարզենք № 2 «Ապահովագրության Տեսակները» գրքույկում:

**ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅՊԵՏԱՊԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ**

1. Ի՞նչ է Պետական Ապահովագրությունը: 5 կ.
2. Պետական Ապահովագրության տեսակները: 5 »
3. Պետապը ի՞նչ է վերցնում գյուղացուց և ի՞նչ
և տալիս նրան: 5 »
4. Ի՞նչպես պիտք է վերաբերվել Պետապին:
Ապահովագրության գլխավոր կանոններ 8 »
5. Հայպետապը ի՞նչ է արել և՛ ի՞նչ ունի անելու
գյուղում: 6 »

368

2-24